

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Manna Animæ Sev Exercitium Facile Simul Et Fructuosum
Illis, Qui Quoquo Modo Vacare Orationi Desiderant**

Segneri, Paolo

Dilingæ, 1699

II. Ego Dominus Deus tuus docens te utilia. Isa. 48. v. 17.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48281](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48281)

est, semper fortis ad sperandum. Quamvis alia quoque est ratio, cur is, qui sperat in Domino, Vir nominetur, quia talis redditur sperando. Et quæ demum est fortitudo animi nisi spes? *Fortitudinem meam ad te custodiam, quia DEUS susceptor meus es.* Ita DEO dicebat David. Sed quis non videt, cum ait: *fortitudinem meam,* perinde esse, ac si dicat: *spem meam.*

4. Considera, quis spem istam fructus sequatur. Nempe contemptus bonorum hujus mundi, quorum aliqua Vanitates, alia Infantia vocantur. *Vanitates & infantias.* Quibusdam ex his bonis frui licet, & ista nomen merentur Vanitatis, quia nihil firmum & solidum illis subest. Non fatiant cor humanum: *Verè mendacium possederunt Patres nostri, vanitatem, qua eis non profuit.* Jer. 16. 19. Alijs non datur frui absque peccato. Et ista non solum merentur nomen vanitatis sed infantia. Quæ enim major infantia committi possit ab hominibus, quam ijs bonis delectari, quæ aliquando verantur in malum tam grave? nã isti, dum letantur, infantunt. Sap. 14. 28.

5. Considera, quàm vili loco habenda tibi sint ejusmodi bona. Nec aspectu quidem dignanda, ut dicitur: *Non respexit.* Eoque majori causâ,

quòd facillimè te possint inescare. Naturales infantia tales se monstrant, quales revera sunt: sed non ita infantia mundi, quas morales dicere possumus. Nam istæ ab innumeris pro sapientiâ habentur. Et idcirco, ut discernantur ab alijs, falsæ, seu mendaces infantia dicuntur. Eo planè modo, quo majores deceptiones vocantur, *Deceptiones falsæ, Incantationes falsæ, Illusiones falsæ,* non quòd in se non contineant veram deceptionem, sed quia illam occultant. Itaque noli flectere oculos ad tales infantias, ne te quoque decipiant. Sufficiat tibi nôsse esse infantias, quas olim illi ipsi nimium quantum cognoscent, qui nunc pro sapientiâ reputant: *Cum sint ligna inaurata & inargentata,* dicebat quondam de Idolis propheta, *scietur postea, quia falsæ sunt.* Bar. 6. 50. Idem dici potest de his infantijs. Sunt modo tectæ, sunt quasi inauratæ, & inargentatæ. Quid porro? nonne tempus veniet, quod fraudem detegat? audi, quomodo illorum sectatores vociferentur è profundo inferni: *Ergo erravimus à viâ veritatis, & sol intelligentiæ non est ortus nobis.* Sap. 5. Nisi quòd hi infanti soli tribuant, quòd erraverint.

II.

Ego Dominus DEUS tuus docens te utilia. Isa. 48. v. 17.

1. Considera honorem singularem, quo DEUS te dignatur, dum ipse esse tibi vult magister orandi: ibi scholam tibi aperit, in quâ singulari quodam modo te observat, te dirigit, te

instruit, ut dicere de se possit: *Ego Dominus DEUS tuus docens te.* Quando tibi de Cathedris loquitur, ipse sine dubio est, qui te erudit, sed ad modum Præceptoris publici, qui simul pluri-

phuribus servit: & cum in oratione te docet, sit magister tuus singularis & proprius, qualis esse solet Magnatum: proinde quanto major hic honor est, quem tibi prestat? an non ruborem tibi excurrit cogitanti, quod DEUS tanta Majestatis eo usque se demittat? & tu tamen quomodo scholam hanc amas, quomodo frequentas? quam seculus es in lectionibus excipiendis?

2. Considera, quales sint ista lectiones, quas DEUS tradere consuevit, non curiosæ, non acutæ, non sublimes, sed utiles: *Ego Dominus DEUS tuus docens te utilis.* Lectiones ordinatæ ad mortificationem effrenium cupiditatum, ad extirpationem vitiorum, ad exercitium virtutum, ad unionem cum DEO arctiorem obtinendam. Et idcirco hoc esse oportet præcipuum signum, è quo, an bona sit oratio, liceat aestimare. Non lumina, non lacrymas, non quietem, sed fructum, qui in opere resplendet. Si ex ejus usu referas plus mortificationis, plus fortitudinis, fervoris, & conjunctionis cum DEO, certissimum indicium est DEUM esse, qui te docet, etsi non semper teneat eundem modum docendi. At si ex oratione nullum capias sanctioris vitæ profectum, suspecta tibi sit; quia in hac scholâ omnis speculatio ordinatur ad praxim.

3. Considera, quâ ratione Dominus, ut major esset utilitas Magistri, non verbis duntaxat voluerit erudire sed & exemplis: unde & humanâ carne se induit: *Ego ipse, qui loquebar, ecce adsum.* II. 52. 6. Non est igitur necesse laboriosè circumspicere, ut

veram invenias regulam operandi, quemadmodum veteres Philosophi faciebant. Solum specta, quid Christus egerit in illo particulari negotio, de quo dubitas. Habes illam coram te: *Eccè adest;* omnes aliæ regulæ aut falsæ sunt, aut non ita tibi accommodatæ. Hæc promptissima: oculos figamus in operibus Christi: *Erunt oculi tui videntes Præceptorem tuum.* II. 30. 20. Nihil accidere tibi poterit, in quo, si attentè meditari soleas vitam Christi, non illi co occurrat idoneum documentum. Unde dicitur, *Tentatus per omnia*, ut scias, quomodo te geras in experimentis, quæ DEUS de te sumit, nunc per prospera, nunc per adversa, nunc per ipsos dæmones, qui te infestant.

4. Considera unam esse hujus Magistri prærogativam, quæ non conveniat alteri, videlicet, ut non solum documentum præbeat, sed & capacitatem tribuat: *Intellectum tibi dabo, & instruam te.* Ps. 81. Alij Magistri instruunt equidem, sed non dant intellectum. Ille & doctrinam tibi dat, & simul cum doctrinâ intelligentiam largitur. Vide igitur, quanto studio adire te deceat Scholam tam bonam, Scholam, inquam, Orationis, in quâ nemo quantumvis rudis, iners, & idiota non proficit. Non est humilitas sed ignavia, quæ ab illâ sæpe te avertit. Ceterum non ignoras simplices puellas vitæ puritate eò provectas esse, ut in oratione arcana caperent etiam doctis penitus ignota. Quod si adhuc tergiverferis, & abhorreas à Scholâ, quia diffidis posse opere præsta-

stare, quæ mente percipis, scias eam esse hujus Magistri excellentiam, ut non tantum docilitatem daturus sit ad discendum, quod modò dicebam, sed & vires ad exequendum. *In scientiâ suâ justificabit ipse justus servus meus multos.* II. 53. 11. Et ubi, quæso, unquam præceptorem vidisti, qui scientiâ suâ justum faciat? monstrat equidem modum, quo fias, sed non facit, ut sis justus. Solus JESUS est, qui scientiâ suâ justificat, dum sub ipsum

tempus orationis, quo instruit intellectum, cordi affectum tribuit, virtutibus, quas docet, consentaneum, compunctionis scilicet, charitatis, & propositi eas amplectendi, ut justus efficiaris. Et tu non æstimas, Magistrum adeò singularem? Philippus se felicem reputabat, quòd eâ arare sibi natus esset Alexander, quâ illi dare posset Aristotelem præceptorem: ingratißimos Christianos, qui felicitatem suam ignorant!

III.

Va vobis, qui ridetis nunc, quia lugebitis & flebitis. Luc. 6. v. 25.

1. Considera, quàm justè Dominus adeò severè reprehendat illos, qui nimium nunc rident, seque liberè vanâ confabulatione, cantu, saltu, lusu, Venere delectant, quærentes semper materiam lætandi. Satis est spectare, ubi, quando, & cur rideant. Si spectes, ubi rideant; videbis eos ridere in Valle lacrymarum, ubi non est aliud reperire nisi miseras, aut sceleras, quæ meritò debeant nobis lacrymas ciere saltem ex commiserationis affectu erga proximum nostrum: unde rectè misera hæc terra dicitur *Locus stentium.* Jud. 2.

Si spectes, quando rideant; illico videbis eos ridere præter tempus; quia DEUS non præsentem vitam sed futurum risibus destinavit. *Tempus flendi*, ait ille, & *tempus ridendi.* Præcedit planctus, subsequitur risus: isti verò tam pulcrum ordinem pervertunt, & quasi vertunt noctem in diem. Denique si spectare juvat, cur

rideant, videbis eos ridere de rebus potius dolendis: *Lætantur, eam male fecerint, & exultant in rebus pessimis.*

Quantò ampliùs crescit malum, tantò etiam crescere tristitiam oportet. Et illi alia omnia agunt. Gaudent in rebus malis; exultant in pessimis. Ecce quàm iniquus hic risus in loco miseriæ, in tempore tristitiæ, in operibus malitiæ. Et tu eum illis invidebis?

2. Considera grande supplicium, quod his miseris jam est denuntiatum à Christo. *Va vobis, qui ridetis nunc, quia lugebitis, & flebitis.* Luctus ad animam pertinet, fletus ad corpus, summè simul affligendos ijs pœnis, quas apud inferos sustinebunt, unâ damni, alterâ sensûs. Itaque primò luctum expende, qui ad animam spectat ob pœnam damni. O luctum incomparabilem! nemo illum satis æstimare potest, nisi qui priùs intelligit, quid sit DEUS. Plurimi in hac terrâ non admittunt solatium, quia primo-

geni-